

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิด
ระบบคู่สัญญาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษา
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
ในรายวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู^{*}
LEARNING MANAGEMENT THROUGH THE VALUES CLARIFICATION
PROCESS COMBINING THE CONCEPT OF CONTRACT SYSTEMS TO
DEVELOP RESPONSIBILITY CHARACTERISTICS OF GRADUATE
DIPLOMA PROGRAM OF TEACHING PROFESSION STUDENTS
IN THE MORAL, ETHICS, AND PROFESSIONAL ETHICS COURSE

สุทธิพร บุญส่ง

Sutthiporn Boonsong

สายพิน สีหรัักษ์

Saiphin Siharak

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Thailand

E-mail: sutthiporn_b@rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู และ 2) ศึกษาผลของการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบ ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 58 คน ได้มาจากการใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญาและแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ทั้ง 2 แผน มีจำนวน 5 หน่วยเรียน รวม 30 คาบ 15 สัปดาห์ 2) แบบวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบ ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.93 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.28 - 0.84 3) แบบประเมินความพึง

^{*} Received 1 October 2020; Revised 13 November 2020; Accepted 14 November 2020

พอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจ่างค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบ t - test ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการกระจ่างค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และ 2) คุณลักษณะความรับผิดชอบ ของนักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจ่างค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา สูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจ่างค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, คุณลักษณะความรับผิดชอบ, กระบวนการกระจ่างค่านิยม, ระบบคู่สัญญา,

Abstract

The Objectives of this research article were to 1) develop learning management through the process of values clarification combining the concept of contract systems to develop responsibility characteristics of students in the graduate diploma program of teaching profession, and 2) study the result of using learning management through the process of values clarification combining the concept of contract systems to develop responsibility characteristics of students in the graduate diploma program of teaching profession. The samples were 58 graduate diploma program of teaching profession students which studied the moral, ethics, and professional ethics course, Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi in the first semester of the academic year 2019. The samples were selected by purposive sampling. The research instruments consisted of: 1) learning management lesson plans of learning management through the process of values clarification combining the concept of contract systems and learning management lesson plans through traditional model, 2) the responsibility evaluation form which has reliability score 0.93 and discrimination score between 0.28 - 0.84. 3) the satisfaction assessment form for assess the learning management through the process of values clarification combining the concept of contract systems. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and hypothesis testing by using the t-test. The results of the study revealed that: 1) learning

management through the process of values clarification combining the concept of contract systems was at a highest level of appropriateness, and 2) the results of using learning management were responsibility characteristics of students that learn by learning management through the process of values clarification combining the concept of contract systems were higher than students that studied by learning management through traditional model with statistical significance at the level of .05 and 3) the satisfaction of students towards learning management through the process of values clarification combining the concept of contract systems found the satisfaction was at a high level.

Keywords: Learning Management, Responsibility Characteristics, Values Clarification Process, Contract System

บทนำ

หลักสูตรรายวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมผู้เรียน ให้เกิดการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ และมีเจตคติ มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสอดคล้องตามกฎเกณฑ์หรือกรอบที่พึงประสงค์ของสังคม โดยเชื่อว่า การจัดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้เผชิญทั้งในและนอกห้องเรียน ได้รู้จักวิเคราะห์ตนเอง ช่วยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน ให้เป็นบุคคลที่สามารถปฏิบัติหน้าที่และดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีคุณธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะ เสียสละให้สังคม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ได้เป็นอย่างดีต่อไป ซึ่งหลักสูตรนี้มีจุดมุ่งหมายรายวิชาเพื่อมุ่งให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในความหมายของ คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรมและจริยธรรมของวิชาชีพครู จรรยาบรรณของวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด แนวปฏิบัติในการเป็นแบบอย่างที่ดีการมีจิตสำนึกสาธารณะ เสียสละให้สังคม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ (หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู-ฉบับปรับปรุง 2560, 2560)

“ความรับผิดชอบ” เป็นคุณลักษณะหนึ่งในจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของครูที่เป็นมาตรฐานการปฏิบัติตนที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ซึ่งคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อวิชาชีพที่ถูกกำหนด ไว้ในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 หมวด 2 ข้อ 8

ระบุว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2558) และจากการประเมินคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในเบื้องต้น พบว่า ยังอยู่ในระดับที่ควรพัฒนาขึ้นอีก เพราะเป็นคุณลักษณะสำคัญอย่างยิ่งของครู แต่จากผลการเรียนของนักศึกษาส่วนใหญ่ ยังอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงประมาณ ร้อยละ 15 เท่านั้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2561) ซึ่งความรับผิดชอบจะเป็นคุณลักษณะที่ผู้สอนต้องให้ความสนใจ ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเมื่อนักศึกษาได้รับการพัฒนาความรับผิดชอบมากขึ้นจะส่งผลทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมากขึ้น

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดหลักการในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาความรับผิดชอบของผู้เรียน และพบว่า แนวคิดกระบวนการกระจำง่าคำนิยาม หรืออาจเรียกว่าการทำคำนิยามให้กระจำง่า เป็นกระบวนการสอนแนวทางหนึ่งที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบ เพราะเหตุผลที่ว่า มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพินิจพิจารณาการกระทำ และผลที่ได้รับจากการตัดสินใจ ผู้เรียนยังได้แสดงความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม รู้จักสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ใช้เหตุผลในการตัดสินใจยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนได้รับ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวันในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งหากผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากการเรียนรู้และร่วมกิจกรรมกระจำง่าคำนิยาม ความคิดความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เรียนจะเลือกประพฤติปฏิบัติ จะได้รับการพัฒนาให้สามารถพิจารณาเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตนเองและส่วนรวม แม้ว่าตนเองจะอยู่ในสถานการณ์ลำบากที่จะต้องเลือกกระทำพฤติกรรมใด ๆ ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาแล้วจะคงยืนหยัดมุ่งมั่นที่จะเลือกปฏิบัติในสิ่งที่มีคุณค่าต่อตนเองและสังคมต่อไปอย่างไม่ย่อท้อ อันแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรมและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างมุ่งมั่นต่อไป (Simon, S.B. et al, 2009); (Raths, L. E., et al, 1966) และ ผู้วิจัยเชื่อว่ากระบวนการกระจำง่าคำนิยามจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรับผิดชอบของตนเองได้เนื่องจากความรับผิดชอบจัดเป็นคำนิยามที่เป็นคุณลักษณะสำคัญของบุคคลที่จะนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติภารกิจงานอันเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมอย่างเหมาะสมเนื่องจาก กระบวนการกระจำง่าคำนิยามช่วยให้บุคคลแต่ละคนมีความสัมพันธ์กับความคิดและความรู้สึกซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง วัตถุประสงค์ของกระจำง่าคำนิยามหรือไม่ได้เป็นการสอนคำนิยามใด ๆ โดยเฉพาะ แต่เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและคำนิยามของพวกเขา เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม และเปรียบเทียบการประพฤติปฏิบัติในโอกาสที่ต่างกันไป และเมื่อผู้เรียนเกิดความตระหนักในคำนิยามของตนเองที่ชัดเจนเพิ่มขึ้นผู้เรียนจะมีโอกาสแก้ไขคำนิยามที่ไม่ดีของตนเองได้ (Justin, M.P. & Suganya, D., 2016) และผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดระบบคู่สัญญาของ ทิศนา ขัมมณี อันเป็นแนวคิดที่เห็น

ความสำคัญของการพัฒนาตนเองซึ่งรวมทั้งความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล โดยผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีการสำรวจตนเอง และพิจารณาแนวทางพัฒนาปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง ทั้งนี้ความรับผิดชอบต่อตนเองจะเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่ผู้เรียนมักจะเลือกการพัฒนาพิจารณาพัฒนา ควบคู่ไปกับการให้ข้อมูลมาเพื่อให้ผู้เรียนได้พิจารณาการพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและการดำเนินการที่ชัดเจน ซึ่งถือได้ว่าแนวคิดระบบคู่สัญญาเป็นระบบที่ใช้ในการพัฒนาตนเอง โดยใช้วิธีการที่ผู้เรียนควบคุมพฤติกรรมของตนเองภายใต้การรับรู้ของคู่สัญญา โดยคู่สัญญาเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่รับรู้และส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (ทิตินา แคมมณี, 2560)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่จะสามารถพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยเชื่อมั่นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่านิยามผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา จะสามารถพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูให้สูงขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่านิยามผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ในรายวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

2. เพื่อศึกษาผลของการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่านิยามผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ในรายวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง ในรูปแบบกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมวัดหลังการทดลอง (Control Group Posttest Only Design) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดลอง	สอบหลังเรียน
E	X_1	O_1
C	X_2	O_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนการทดลองวิจัย

E	แทน	กลุ่มทดลอง; C แทน กลุ่มควบคุม
X ₁	แทน	การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่าคำนิยมนผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา
X ₂	แทน	การจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติ
O ₁ O ₂	แทน	การสอบหลังเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 58 คน ซึ่งจัดเป็น กลุ่มทดลอง 29 คน และกลุ่มควบคุม 29 คน ได้มาจากการใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มทดลองจำนวน 1 ห้อง คือ นักศึกษากลุ่ม 1 จำนวน 29 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 1 ห้อง คือ นักศึกษากลุ่ม 4 จำนวน 29 คน

เครื่องมือและ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ก. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่าคำนิยมนผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาจุดมุ่งหมายหลักสูตรรายวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ความรับผิดชอบ ด้วยกระบวนการกระจำง่าคำนิยมนผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา และแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ความรับผิดชอบด้วยการสอนแบบปกติ

4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความรับผิดชอบ ด้วย กระบวนการกระจำง่าคำนิยมนผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดยมีผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน โดยเสนอให้ทั้ง 3 ท่านพิจารณาให้คะแนนในแบบประเมินความตรงตามเนื้อหา หลังจากนั้นนำข้อมูลมาคำนวณด้วยดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI: Content Validity Index) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาและประเมินข้อคำถามแต่ละข้อ ว่ามีความชัดเจนและสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย

เพียเงไต (Polit, D. F. & Beck, C.T., 2012) ซึ่งได้ค่า CVI จากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 0.80

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความรับผิดชอบ ด้วย กระบวนการกระจำง คำนิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคุณธรรมจริยธรรม คณะกรรมการดำเนินการหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู อาจารย์ผู้สอน รายวิชาด้านคุณธรรมจริยธรรม ระดับอุดมศึกษา รวมจำนวน 12 ท่าน ประเมินความเหมาะสม

ข. แบบประเมินความเหมาะสม สำหรับประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง คำนิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและการสอน
2. จัดทำแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้
3. นำแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้อง ของแบบประเมินความเหมาะสมของแผน กับแผนการจัดการเรียนรู้

4. นำแบบประเมินความเหมาะสมแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินแล้ว มาวิเคราะห์หาค่า IOC ซึ่งได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00

ค. แบบวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบ ซึ่งสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ สำหรับใช้เป็นแบบประเมินหลังเรียน ซึ่งสร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินระดับความรับผิดชอบ จากนั้นวิเคราะห์หาคุณภาพด้าน ความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าแบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่น 0.93 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.28 - 0.84

ง. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง คำนิยม ผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ซึ่งสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ สำหรับใช้เป็นแบบประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งสร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจจากนั้นวิเคราะห์หาคุณภาพด้านความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC = 1.00 และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขา วิชาชีพครู ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น พบว่าแบบวัดเหตุผล เจริญธรรม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91

ตารางที่ 2 เกณฑ์การแปลความหมาย แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ฯ แบบวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบ และ แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการกระจำนัณยผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา (เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์, 2563)

ระดับค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ก. ผู้วิจัยเสนอและเก็บรวบรวมแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความรับผิดชอบต่อ กระบวนการกระจำนัณยผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคุณธรรมจริยธรรม คณะกรรมการดำเนินการหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู อาจารย์ผู้สอนรายวิชาด้านคุณธรรมจริยธรรม ระดับอุดมศึกษา รวมจำนวน 12 ท่าน ประเมินความเหมาะสมด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ฯ

ข. ทำการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ค. ทำการทดสอบหลังเรียน (Post - Test) ด้วยแบบวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อ

ง. นำคะแนนที่ได้หลังเรียนไปวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบระหว่างคะแนนของกลุ่มทดลองกับคะแนนของกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ก. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน จากแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อ และแบบประเมินความพึงพอใจ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำนัณยผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญากับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้สถิติ t – test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำนัยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู และวิเคราะห์ผลของการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำนัยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบ ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ในรายวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำนัยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู

จากผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำนัยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู พบว่า ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำนัยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.61 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียด แต่ละประเด็นดังนี้

ก. ความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.27 อยู่ในระดับมาก

ข. ความเหมาะสมของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.87 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค. ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.82 อยู่ในระดับมากที่สุด

ง. ความเหมาะสมของเอกสารประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.48 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลของการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำนัยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู สามารถแสดงผลการศึกษาได้ 2 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผลการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำนัยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญากับนักศึกษา ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เสนอในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบ ระดับคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา กับนักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P
กลุ่มทดลอง	29	4.46	1.01	13.89	.000
กลุ่มควบคุม	29	3.82	1.15		

$P < .05$

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ระดับคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา สูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ของนักศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.21 อยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดแต่ละประเด็นดังนี้

ก. ความพึงพอใจต่อสาระเนื้อหาการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.12 อยู่ในระดับมาก

ข. ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.37 อยู่ในระดับมาก

ค. ความพึงพอใจต่อการประเมินผลการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.14 อยู่ในระดับมาก

ง. ความเหมาะสมของเอกสารและสื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.23 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู ในรายวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบของ

นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู พบว่า ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่านิยามผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.61 อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากผู้ประเมินหลักสูตรเห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบของแผนที่สมบูรณ์เหมาะสมและผู้ประเมินมีความมั่นใจว่า แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่านิยามผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญาที่พัฒนาขึ้นนี้ จะสามารถพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากได้จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาจิตพิสัยของ Miller, M. ที่กล่าวว่า ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกี่ยวข้องกับ ทักษะคิด แรงจูงใจ และค่านิยม และการแสดงออกเหล่านี้ มักเกี่ยวข้องกับความคิดเห็น ความเชื่อ หรือการประเมินคุณค่าต่อสิ่งใด ๆ ของผู้เรียน (Miller, M., 2020) รวมทั้งสอดคล้องกับแนวทางการสอนค่านิยมของ Wilma, S. R. ที่กล่าวถึงกระบวนการกระจำจ่านิยามว่า เป็นกระบวนการที่จะให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการพิจารณาสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติและเลือกกระทำสิ่งที่เหมาะสมที่สุดสำหรับตนเองต่อไป (Wilma, S. R., 2019) และสอดคล้องกับ การศึกษาของ สกล สุขสวัสดิ์ และ มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์ ที่ศึกษาพบว่า จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่านิยาม ทำให้ระดับคะแนนค่านิยมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาพรวมมีระดับคะแนนอยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ที่จัดการเรียนรู้อยู่ด้วยกระบวนการกระจำจ่านิยามของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่านิยามในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (สกล สุขสวัสดิ์ และ มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์, 2560) และ การศึกษาของ จินตนา วิไลชนม์ และ ประสาท เนืองเฉลิม ได้ศึกษาพบว่า พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้กระบวนการกระจำจ่านิยามที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้กระบวนการกระจำจ่านิยามที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (จินตนา วิไลชนม์ และ ประสาท เนืองเฉลิม, 2561) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ยรรวดี คลายมมงคล ที่พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยประยุกต์ใช้ระบบคู่สัญญากับแนวคิด PDCA ผลการวิจัยพบว่าผู้วิจัยสามารถพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย แนวคิดพื้นฐาน 5 เรื่อง และ 4 ขั้นตอน และจากการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่ารูปแบบการสอนมีความเหมาะสมในระดับมากใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ จึงสามารถสรุปได้ว่ากระบวนการกระจำจ่านิยามผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ที่พัฒนาขึ้นสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมได้ในทุกระดับชั้นเรียน (ยรรวดี คลายมมงคล, 2561)

2. จากการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่า่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา กับนักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ที่พบว่า ระดับคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่า่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา สูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก กระบวนการกระจำจ่า่านิยมนั้นช่วยเพิ่มพูนความ สามารถและความ รับผิดชอบของบุคคลที่จะสื่อความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกและค่านิยมให้ผู้อื่นทราบ และ ส่งเสริมให้บุคคลรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองโดยเห็นอกเห็นใจและเข้าใจในตัวผู้อื่น ส่งเสริมให้บุคคลมีความสามารถในการแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้รู้จักการยอมรับ การเห็นด้วย การไม่เห็นด้วย ต่อความคิดเห็นในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกของสังคม ช่วยให้ผู้รู้จักทักษะการ ตัดสินใจที่เหมาะสม ดังที่ Kirschenbaum, H. กล่าวว่า การกระจำจ่า่านิยมเป็นแนวทางที่ช่วย ให้บุคคลสามารถ มีความชัดเจนในเป้าหมายของชีวิต เห็นความสำคัญ และคุณค่าของตนเอง จนสามารถตัดสินใจและดำเนินการเปลี่ยนแปลงในชีวิตได้ (Kirschenbaum, H., 2013) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lisievcia, P. & Andronieb, M. ที่ศึกษาการรับรู้ของ ครูเกี่ยวกับประสิทธิผลของเทคนิคการกระจำจ่า่านิยมเทียบกับวิธีการศึกษาทางศิลปกรรมแบบ ดั้งเดิมที่ใช้ในการศึกษาของโรมานีในปัจจุบันหลังจากได้รับการฝึกอบรมและใช้เทคนิคใหม่ ๆ นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินแรงจูงใจของครูและความเต็มใจของนักเรียนที่จะมีส่วนร่วม ในการทำให้การศึกษาด้านศิลปกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการศึกษาพบว่า ครูเข้าใจว่า วิธีการสอนศิลปกรรมแบบเดิมในปัจจุบันไม่ได้ผล พวกเขาสามารถนำวิธีการกระจำจ่า่านิยมไปใช้ ในห้องเรียนได้สำเร็จ ทั้งครูและนักเรียนยอมรับว่าการใช้เทคนิคกระจำจ่า่านิยมมีส่วนช่วยใน การทำให้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนุกสนานและสร้างแรงจูงใจมากขึ้น (Lisievcia, P. & Andronieb, M, 2016) และยังสอดคล้องกับ การศึกษาของ สกล สุขสวัสดิ์ และมนันท์ น้ำ สมบูรณ์ ที่ศึกษาวิจัย การเรียนการสอนค่านิยม เรื่องความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ที่ จัดการเรียนการสอนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่า่านิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรัทธาสมุทร ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ที่ จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำจ่า่านิยม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาพรวมมี ระดับคะแนนอยู่ในระดับดีเยี่ยม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความรักชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ที่ จัดการเรียนการสอนรู้ด้วย กระบวนการกระจำจ่า่านิยมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ของผู้เรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรัทธาสมุทรที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วย กระบวนการกระจำจ่า่านิยม ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (สกล สุขสวัสดิ์ และ มนันท์ น้ำสมบูรณ์, 2560)

3. จากผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่า ค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา วิชาวิชาชีพครู ที่พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่า ค่านิยม ผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญาของนักศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็น เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกระจำง่า ค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบ คู่สัญญา มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการ เรียนรู้ได้มาก สอดคล้องกับการศึกษาของ Lisievia, P. & Andronieb, M. ที่พบว่า ทั้งครู และนักเรียนยอมรับว่าการใช้เทคนิคกระจำง่า ค่านิยมมีส่วนช่วยในการทำให้อสภาพแวดล้อมการ เรียนรู้สนุกสนานและสร้างแรงจูงใจมากขึ้น (Lisievia, P. & Andronieb, M, 2016) และ สอดคล้องกับการศึกษาของ สกล สุขสวัสดิ์ และ มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์ ที่ศึกษาพบว่า ความ คิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีธาสุมพร ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการกระจำง่า ค่านิยม ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การ จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่า ค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญายังสามารถใช้ใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของบุคคลได้อย่างสอดคล้องกับ ความ ต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (สกล สุขสวัสดิ์ และ มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์, 2560)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1) สรุปผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่า ค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาวิชาชีพครู มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่า ค่านิยมผสมผสานแนวคิด ระบบคู่สัญญา กับ นักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า ระดับคุณลักษณะ ความรับผิดชอบ ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู ที่เรียนด้วยการ จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่า ค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา สูงกว่านักศึกษาที่ เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผลการประเมิน ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่า ค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบ คู่สัญญา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาวิชาชีพครู ที่พบว่า ความพึงพอใจต่อ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่า ค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ของนักศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย 2.1) จากผลการวิจัยที่พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำง่า ค่านิยมผสมผสาน แนวคิดระบบคู่สัญญา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด นักศึกษา ที่เรียนด้วยการจัดการ

เรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำงค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา สูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ข้อมูลนี้จะเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนค่านิยมหรือด้านการเรียนการสอนคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่ายังสามารถใช้แนวคิดนี้ในการสอนคุณธรรมด้านอื่น ๆ ได้ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของผู้วิจัยที่ได้ใช้กระบวนการกระจำงค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญานี้ พัฒนาคุณลักษณะความซื่อสัตย์ และคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาหลักสูตรอื่น ๆ มาแล้ว 2.2) การวิจัยในครั้งนี้สามารถยืนยันได้ว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำงค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญายังมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะได้ และผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้กับผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ และในระดับชั้นอื่น ๆ ได้เช่นเดียวกับที่ปรากฏในผลการวิจัยดังกล่าวและผลการวิจัยที่มีผู้ศึกษาวิจัยมาก่อนแล้ว 2.3) การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำงค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์อื่น ๆ ได้ ไม่เพียงแต่คุณลักษณะความรับผิดชอบเท่านั้น ดังเช่น ผลการศึกษาวิจัยที่ใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกระจำงค่านิยมและแนวคิดระบบคู่สัญญาในครั้งนี้และที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว 2.4) ผู้สอนจะต้องอธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำงค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ให้นักเรียนเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ครูต้องกำชับ ทบทวนงานที่มอบหมายกับนักศึกษาให้ชัดเจน รวมทั้งต้องจัดทำเอกสาร เครื่องมือสำหรับใช้ทั้งในกิจกรรมกระจำงค่านิยมและกิจกรรมระบบคู่สัญญา ให้ครบถ้วน อธิบายและติดตามการพัฒนาตนเองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน คือการให้ผู้เรียนหาคู่สัญญาที่เหมาะสม ซึ่งต้องเป็นคู่สัญญาที่มีความอาวุโสและเป็นผู้ที่ปรารถนาดีต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง ครูต้องกำชับให้ผู้เรียนแจ้งคู่สัญญาให้บันทึกผลการพัฒนาตนเองของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ตามที่ครูได้กำหนดอย่างสม่ำเสมอด้วย 3) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 3.1) ควรมีการวิจัยต่อยอดด้วยการพัฒนาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำงค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาด้านคุณธรรมจริยธรรม อื่น ๆ หรือ นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาพลเมืองดี เช่น วิชาหน้าที่พลเมือง วิชาศีลธรรม วิชาการพัฒนาคุณภาพชีวิต วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นต้น 3.2) ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำงค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา ในเรื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อื่น ๆ เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง เป็นต้น เพื่อศึกษาว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำงค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญา จะสามารถพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวได้ผลอย่างไรหรือไม่ 3.3) ควรมีการวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำงค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญาไปทดลองใช้กับผู้เรียนในสาขาอื่น ๆ และในระดับที่แตกต่างกันต่อไป

และทดลองใช้กับการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ศึกษาว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกระจำค่านิยมผสมผสานแนวคิดระบบคู่สัญญาจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างไรหรือไม่ เพื่อประโยชน์ของผู้สอนและผู้เรียน อันจะสามารถส่งผลที่พึงตามต่อสังคมได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา วิไลชนม์ และประสาธ เนืองเฉลิม. (2561). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้กระบวนการกระจำค่านิยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 12(1), 73-82.
- เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์. (2563). ข้อคำนึงในการสร้างเครื่องมือประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) เพื่องานวิจัย. เรียกใช้เมื่อ 13 มีนาคม 2563 จาก <https://www.google.com/url?sa=t&rc=t=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwik056WgszrAhUgIbcAHZGZCsEQFjAMegQIBBAB&url=https%3A%2F%2Fwww.ms.src.ku.ac.th%2Fschedule%2FFiles%2F2553%2FOct%2F1217086.doc&usg=AOvVaw14u6Qd6LLhff9Crh1ZaR62>
- ทิตินา แคมมณี. (2560). รูปแบบการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุรวัฒน์ คล้ายมงคล. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เรื่องสุขภาวะโดยประยุกต์ใช้ระบบคู่สัญญากับแนวคิด PDCA และ education 3.0. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(3), 174-193.
- สกล สุขสวัสดิ์ และมนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์. (2560). การพัฒนาค่านิยม ความรักชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ที่จัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการกระจำค่านิยม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร (ฉบับภาษาไทย) สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(2), 1040-1059.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2558). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2561). ผลการเรียนรู้รายวิชา 02143602 คุณธรรมจริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู. ปทุมธานี: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู-ฉบับปรับปรุง 2560. (2560). เอกสารหลักสูตรรายวิชา คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- Justin, M.P. & Suganya, D. (2016). Values Clarification In Education. National Conference on “Value Education Through Teacher Education”, 1(2), 2395 - 2396.
- Kirschenbaum, H. (2013). Values Clarification in Counseling and Psychotherapy: Practical Strategies for Individual and Group Settings. Retrieved March 15, 2020, from <https://oxford.universitypressscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780198293309.001.0001/acprof-9780198293309-chapter-8?print=pdf>
- Lisievicia, P. & Andronieb, M. (2016). assessing the effectiveness of values clarification techniques in moral education. in Future Academy’s Multidisciplinary Conference 2016. Future Academy’s Multidisciplinary Conference.
- Miller, M. (2020). Teaching and Learning in Affective Domain. Retrieved March 15, 2020, from <http://epltt.coe.uga.edu/>
- Polit, D. F. & Beck, C.T. (2012). Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice. Philadelphia: Lippincott Williams& Wilkins.
- Raths, L. E., et al. (1966). Values and Teaching. Columbus: Merrill Publishing Company.
- Simon, S.B. et al. (2009). Values Clarification: A Practical, Action – Directed Workbook. New York: Hachette Book Group.
- Wilma, S. R. (2019). Values Clarification Approach Approaches and Strategies in Teaching Values Education The National Center for Teacher Education. Manila : Philippine: Normal University.